

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Ljudski shod v Vipavi.

(Konec.)

Potem je stopil na oder g. Ivan Božič iz Podrage. Zborovalci so ga pozdravili s gromovitimi živio-klici, kateri so pričali, koliko simpatij in ugleda uživa mej vipavskimi volilci. Gospod Božič je govoril nekako tako-le:

Častiti možje! Odkar pošiljamo Vipavci svoje zastopnike v deželni zbor, ni bilo še nikdar za volitve toliko zanimanja kakor sedaj. Usrok prejemu majhnemu zanimanju je bil morda to, da se je narodna stranka na Vipavskem vendno brez ugovora pokoravala centralnemu volilnemu odboru v Ljubljani, in pa to, da ni bilo pravih kandidatov. Tako se je zgodilo, da je vipavski okraj v dež. zboru zastopal klerikalec, dasi stojimo po ogromni večini v taboru narodne stranke (Klici: Tako je!) in dasi smo Vipavci morda najinteligentnejši del prebivalstva. A naveličali smo se gledati, kako je naš zastopnik v dež. zboru pobožno sedel in molčal (Klici: Res je!) Vipavcem na škodo in prepričani smo, da tako ne sme več biti.

Umestno je zategadelj, da si odgovorimo na vprašanje: Kaj delaj naš poslanec v dež. zboru?

Vipavska dolina, nekaj sreča in cvetoča, je počasi propala in ubožala. Trtna uš je rasjedla naše vinograde in prouzročila, da grozi našemu narodu na Vipavskem gospodarski propad. (Klici: Tako je!) Vipavci smo pač taki, da se ne zavedamo nesreče, dokler nas ne prime za grlo. Odlahali smo z delom za obnovev vinogradov. Toda tolažba, katero smo dobivali: „Bog je dal, Bog je vzel“, ni bila umestna. Dolžnost naša je bila, da smo se poprijeli dela. Storili smo to. Država in dežela sta nam priskočili na pomoč. Država je napravila trtnico na Slapu, dežela pa trtnico v Ljubljani, a vse to ni zadostovalo, to je vse premalo. Niti vlada niti dežela ni dosegla, kar je nameravala, in še danes ni rešeno vprašanje, kako pomagati, da pride vipavska dolina na noge. Reklo se je, da je neuspehov pri obnovitvi vinogradov krivo morda to, da vipavski vinogradniki ne znajo cepiti. Morda pa so neuspehov krive kli-

matične razmere. Kar se je danes naredilo, uničijo jutri burja in druge neugode. Pred vsem je potrebno, da se deželna trtnica razširi, iz trtnice na Slapu pa naj se razdajajo cepljene trte in sicer po primerni, niski ceni. Vlada je dala na Slapu cepiti precej trt. A kdor misli, da se te trte razdajajo mej Vipavce se jako moti. Vlada je vzela cepljenke in jih poslala na Dolenjsko. (Veliko ogorčenje. Burni klici: Škandal! Sramota!) Prva naloga našega poslanca je, da izleči to našo rano. Brez trte smo to, kar je riba na zraku. V kolikor smo propadli, tega sta največ krivi vlada in dežela, in če nam bosta še nadalje kazali brbet, sadene nas tista žalostna usoda, kakor je sadela že mnogo krajev, morali se bomo izseliti v Ameriko! (Klici: Res je!) Poslančeva naloga bo, predložiti vladi, dež. odboru in dež. zboru, da je Vipavsko rešiti samo, če se za obnovev vinogradov dovolijo snatne podpore in če se prebivalstvo podpira po trtnicah.

Druga rana so hudourniki. Upravna hudo urnikov se zavlačuje že nad 30 let. Prvotni načrti so se glasili na svote, s katerimi bi se dalo kaj doseči. V rakah inženjerjev pa so narasli kar na pol milijona. Tega so se ustrašili tako vlada in dežela kakor interesentje, in vsled tega spi vsa stvar še danes. Dunajčanje so si dovolili šalo, da so si napravili pesnetek Benetk, takozvani „Venedig ia Wien“. Mi že imamo svoje Benetke, saj se pogostoma primeri, da se moramo pred graščino voziti s čolmi. Vedra je opustošila najboljše travnike in njive tako, da je vlada mnogo najlepših travnikov vpisala mej nerodovitni svet. (Klici: Žalostna istina!) Vlada in dež. odbor sta bila poslala necega Čateža kot kulturnega inženjerja, kateri je dal posekati celo vrsto drevja in je potem izginil, a za veliko škodo, katero je prouzročil, neče biti nihče odgovoren. Bodoči poslanec bo moral skrbeti, da se stvar že dočene. Znesek pol milijona je neprimeren in tudi treba ga ni, ker se da z manjšo svoto dosti storiti. Pri inženjerjih je vedno tako, da vé jeden več kakor drugi, škodo pa ima vipavski kmet. (Živahno pritrdjevanje.)

Tretja naloga našega poslanca bo, skrbeti, da

se razširi naše cestno omrežje. V tem oziru se je morda preveč grešilo. Poslanec gledaj, da se grade ceste koder jih je treba. Najpotrebnejša bi bila zveza z braniško cesto, dalje treba, da se cesta iz Št. Vida na Mauca uvrsti mej deželne ali vsaj mej okrajne ceste, da se preloži nekaj klanecv, in da se raznim sedaj siromašnim občinam olajšajo širve za neka občinska pota. Najmanj aktualno je vprašanje o vipavski železnici. Stvar sicer ne spada v dež. zbor, a poslanec se bo moral potegovati tudi za podaljšanje železnice od Ustja do Vipave. Jedino, kar se je doseglo tekom let za naše cestno omrežje, je cesta čez Rebrnice, a tudi ta ni ravno srečno izpeljana.

Dežela je v Ljubljani rezidala dež. bolnico. Zavod je potreben, toda za posamezne okraje treba pred vsem manjših bolnic, kateri so zlasti potrebne za siromašnejše ljudi, katere so sedaj ob času bolezni popolnoma neprekrbljeni. Zdravstveni zastop vipavski se je že baval z mislijo, sezidati okrožno bolnico in prosil, naj dasta država in dežela primerno podporo prebivalstvu, da bo potem že storilo v ta namen, kar bo mogoče. Na predloženo peticijo dobil je zdravstveni zastop odgovor, da dobi nekaj podpore, če zida bolnico, katera bo veljala kakih 1500 gld. Zdravstveni zastop je to odklozil (Klici: Prav je storil!), ker se za 1500 gld. da zgraditi k večjemu kaka baraka, s tako pa ni nikomur pomagano. V peticiji na dež. zbor se je zahtevalo vsaj 20 do 40% prispevka. O peticiji je poročal posl. dr. Žitnik in predlagal, naj se prošnja kar vrne zdravstvenemu zastopu. (Klici: Škandal!) Pozneje je dr. Žitnik v privatnem pogovoru pač svetoval, naj zdravstveni zastop še jedenkrat vloži svojo prošnjo, a Vipavci se po vsi pravici vprašujejo, zakaj ni dr. Žitnik koj pri prvi priliki kaj drugega predlagal, vsaj poizvedbe. Dolžnost bodočega poslanca bo, da se zgradba kmalu in kmalu prične.

Poslanca čakajo še druge važne naloge. Mej temi je tudi ustanovitev dež. zavarovalnice. Vsak človek, ki ima kaj srca za svoje volilce, mora biti za prisilno dež. zavarovalnico, katera je neobhodno

LISTEK.

Realizem na odru.

(Piše Severin.)

Prvo leto na Dunaju sem stanoval pri trgovcu, čegar „boljša in lepša polovica“ se nikakor ni odlikovala po posebni vednosti in razumnosti. Neko popoldne pride gospodinja v mojo sobo in se pohaha, da pojde sveder v Karlovo gledališče. Začuden jo pogledam. Gostovala je namreč ondi baš neka precej obekurna francoska gledališka družba, in presenetilo me je, da si je to izbrala, ko se sicer za gledališče niti ni zmenila. Umela je menda moj strmeči pogled, kajti najvno mi je priznala: „Ne razumem sicer nobene francoske besede in se bom torej morda grozovito dolgočasila, pa kaj hočem? To je sedaj nobel in že radi sosedov moram iti, da me bodo imeli bolj v časteh.“

Nikar me, dragi prijatelj, ne jednači tej moji nekdanji gospodinj! Veš, da sem se nekoliko laščine učil ter jo razumem vsaj za silo, veš pa tudi, da ta moja vednost nikakor ne zadostuje, da bi sledil hitrobrednim igralcem. Ako sem torej vendar šel v gledališče gledat Zaccanija, šel sem, kakor menda vsi drugi, le vsled umetnosti same. Za sosesčino se ne brigam, „noblesa“ mi je deveta skrb, kaj bi me torej drugega napotilo v to?

Ker mi je bilo torej res za pravi in popolni užitek, izbral sem si igre, katere ne le da poznam, temveč katere sem tudi marljivo proučil. Odrbal sem si: „Spettri“ — „Hamleta“ in „Figarovo ženitev“. Usoda mi je mnogo pokazala; namesto slednjih dveh igral je „Fužinarja“, ki me ni zanimal; „Kralja Leara“ nisem vsled neugodnega dneva mogel obiskati; preostala mi je slednjič le ona igra, v kateri ima Zaccani večjo ulogo, katero v obče priznavajo kot njegovo najboljšo in najdovršenejšo, namreč Ibsenovi „Strahovi“ (Spettri). Videl sem: non multa, sed multum. — Povsem zadovoljil sem se i s tem, ker mi je dalo obilo užitka in premišljevanja.

Zaccani je v kratkem zaslovel, in sedaj so si jedini v tem vsi kritiki, da je izvanreden gledališki umetnik; jedino si je povsod tudi občinstvo v njegovi hvali in slavi.

Čitaj liste katerekoli barve in narodnosti, povsod se razlega njegova slava! Italijani, ki so rodili toliko izbornih pevcev in igralcev, so z opravičenjem ponosni i na tega svojega umetnika.

Kdor opazuje na slikah poteze njegovega koščenega obraza, temu je takoj jasno, da se skriva za njimi velika energija. Visoko čelo nam razodeva njegov um, ali njegova usta spričujejo nam njegovo jekleno voljo. Da, ta obraz je daleč daleč za onim

idealnim Adonisom, katerega si stvarja v svoji domišljiji mladenka, ki je čula o Zaccaniju; skoro bi rekel, da je na prvi hip njegov obraz nekako oduren. Ali da si ga videl, prijatelj, na odru, kako ti tu igra na tem obrazu vsaka najmanjša mišica, kako se ta obraz, razodevajoč toliko razumnost, na odru spremeni v pravo spako, v najpristnejši in najresničnejši izraz bebca — tedaj že samo s tem obuja tvoje največje občudovanje. Da, mimika njegova je najdovršenejša, je nepresegljiva.

A tudi vse drugo ravnanje in kretanje dokazuje največjo tehniko in najsigurnejšo virtuoznost. In vendar pri vsem tem niti ne dobiš utisa tehnike in virtuoznosti, saj se adi vse tako naravno in primerno, vse tako resnično. — Prideni temu še njegovo veliko izrazovitost, njegov glas, sposoben najraznejšim modulacijam, od lehkega konverzacijskega tona do oduševljenosti in strastnosti, — do one, v „Strahovi“ uporabljene jecljave blebetavosti blaznika, ki sledi največji duševni maki in najstrašnejšemu obupu bolnikovemu, — potem razumeš, da s vsemi temi sredstvi občinstvo preseneti, gane, navduši in pretresa.

Njegova igra je najsijajnejša z maga realizma na odru; njegov Oswald v „Strahovi“ pa je že celo naturalističen.

(Dalje prih.)

potrebna. Stroški bi ne bili preogromni, saj bi lahko davčni uradi pobirali zavarovalnico, a država bi si pridobila naše simpatije, ako bi nas na tej strani podpirala. Ako bi bili vsi zavarovani pri dež. zavarovalnici, obvarovani bi bili ljudje nesreč, za to pa bodi naš poslanec goreč zagovornik prisilne zavarovalnice.

Volilci, uvažujte vse to! Tirajte, da zastopa poslanec z vso unemo Vaše gospodarske koristi, kajti prazen žakelj ne stoji po konci. Če bo delal tako, kakor zahtevajo koristi prebivalstva, imel bo vse Vipavce ali vsaj njih ogromno večino na svoji strani. (Živahni dobro klici.)

A vaš poslanec ne bodi samo lokalni zastopnik, ampak naj stoji vedno na braniku občin, kmetov, maj gleda vedno, da ljudstvu pomaga (Živahno pritjevanje) in da pridobi narodu pristojne pravice. (Burno pritjevanje.) Naš poslanec zastopaj povsod vestno slovenske zahteve, a ne bodi samo kranjski poslanec, ampak sploh slovenski poslanec. Narod naš je razkasan, a dolžnost poslanca je, delati vedno in povsod na združitev, na zjedinenje. (Burno pritjevanje.) V mislih naj ima, da je sin našega naroda, a velikega plemena, da je Slovan, in gleda naj vedno na tisto zvezdo, ki vodi k naradni samopravi in k odločilnemu vplivu slovenskega življa v avstrijski državi.

Slovenci nismo jedni; ljuto se trgamo med seboj. Morebiti bodo tisti, ki hočejo, da se kmet brezpogojno uklanja njih ukazom, tudi pri teh volitvah izpostavili sv. Rešnje Telo in v cerkvi ter pri pijančevanju delali na to, da jim prodaste svoje prepričanje. (Župnik Demšar ugovarja. Božič: Vi imate nekaj na vesti! Viharno pritjevanje.) Morda bodo štimali žene in otroke, porabili dovo ljena in nedovoljena sredstva, a vi stojte, kakor skala, in glasnje za moža, ki zapiše na svoj prapor: Vaša beda je moj program.

Frenetično ploskanje in viharno klicanje „Živio Božič“ je sledilo lepemu govoru.

Še predno se je popolnoma poleglo, prikazal se je na govorniškem odru znani „kampelmoharjev Konrad“, kateri zdaj duše pase geri na Golu in se pše za Texterja.

Prosil je za besedo in predsednik mu jo je dal, ali kampelmoharjev Konrad se ni mogel poslužiti dobljene pravice. Komaj se je prikazal pred občinstvom, nastal je vihar. Iz tisoč grl je donel klic: „Doli z njim! Proč! Spravite ga proč! Ven z njim!“ in kampelmoharjev Konrad se je začel ves prepaden umikati proti stopnicam. Predsednik g. Mayer pomiril je razburjeno ljudstvo in prosil, naj pusti g. Texterja govoriti. Ljudstvo se je dalo pomiriti in čuli so se ironični klici: „Saj smo gospoda le pozdravili, naj le govori“, kar je obudilo mnogo smeha. Ko je g. Mayer na to pozval g. Texterja, naj govori, ga ni bilo več na odru. Odkuril jo je bil, poslovišč se z duhovitimi besedami: „Če nečete — pa pustite“.

Ker se ni nihče več oglasil za besedo, zaključil je zborovanje predsednik gosp. Mayer, kateri se je udeležnikom zahvalil za mnogobrojno udeležbo in je pozval naj zakličejo „Živio“ bodočemu poslancu, kateremu pozivu so se zborovalci navdušeno odzvali kličoč „Živio Božič, naš poslanec“!

Shod je bil imponanten in je prepričal vsa cega udeležnika, da vlada po vsi Vipavski dolini največje navdušenje za narodno stranko in za gospoda Ivana Božiča.

Po shodu se je razvilo po vseh gostilnah v Vipavi živahno življenje, posebno v čitalnici, kjer se je vršil koncert tamburaškega in pevskega zbora. Spretnost tamburašev in izveščanstvo pevke in pevcev je zunanje udeležnike prijetno presenetila. Po koncertu sešla se je mnogoštevilna družba na nepričakovano zabavo, pri kateri je bilo izrečenih mnogo krepkih napitnic.

Shod je bil veličasten in lahko se reče, da Vipava še ni videla mnogo taci dnij, a še lepši in veličastnejši bo dan 16. novembra, ako zmaga kandidat narodne stranke.

V Ljubljani, 3. novembra.

Avstrijske delegacije se sestanejo mej 14. in 16. novembrom na Dunaju. Seje se bodo vršile vspešno z državnim zborom.

Kriza in negotbeni provizorij. Navzlic različnim vestem o kabinetni krizi, ki naj bi se rešila z odstopom grofa Badenija in z novim, Lobkovičevim ministerstvom, se o kaki ministerski krizi ne more govoriti. Pač pa je ves položaj v krizi, iz katere

se razvije morda že kmalu tudi ministerska kriza. Glavna skrb parlamenta se ne obrača toliko na to, da se vzdrži ministerstvo, nego da se najdejo pogoji in poročila za izvršitev pogodbenega provizorija. Jutri, v četrtek se nadaljuje odločilna bitka mej večino in obstrukcijo, jutri se pokaže menda končno, na kateri strani je zmaga. „Politik“ piše jako skeptično: Kaj prinese četrtek, ne ve nihče. Toliko pa je že sedaj gotovo, da se pogodbeni provizorij v sedanjem času nikakor ne more dognati. Ako se tudi dovede prvo čitanje do kraja ter se provizorij izroči odseku, smatrati treba to, da odneha levica z obstrukcijo, le za varanje. Za drugo čitanje je pripravljenih 100 izpreminjavalnih predlogov, katere bodo stavili levičarski „govorančari“, k temu pa pridejo še boji za dnevni red. Pogled v bodočnost je jako moten in beseda „kritičen“ je preslaba za sedanj položaj. — „Hlas Naroda“ poroča, da je vitez Jaworski vsa nesoglasja, ki so nastala radi zaključka poslednje seje, odstranil ter da ni sedaj niti sence nesložitosti mej Čehi, Poljaki in konservativnimi Nemci. Vlada in desnica sta preverjeni, da se dožene provizorij. Badeni je izrekel podpredsednikom zahvalo za veliko vztrajnost ter se posvetoval z njima radi taktike gledé izvolitve novega predsednika. Isti časopis poroča tudi, da se pripravlja izprememba „hišnega reda“, s katero se onemogočijo taki škandali, kakršni so se zgodili minoli petek. Govori se celo, da bo predsedstvo ukazalo odpeljati posl. Wolfa, ako se bo vedel zopet tako besno in surovo, v — — blaznico! — — Tudi „Narodni Listy“ poročajo tak sklep.

Z notranjimi avstrijskimi zadevami se bavi na uvodnem mestu tudi „Figaro“, pšoč v 298. številu: „Kako je vendar mogoče, da je dunajska poslanska zbornica podobna čedi brez vodnika, katero poja sem ter tja manjšina besnih ljudi, kateri bi povsod denegal že natakili jopiče za lesne (camisole de force)?“ Iz istega, „Leconte Badeni“ naslovljenega in prav ostrega članka pada jako zanimiva senca na zadnji obisk nemškega cesarja v ogerski prestolici.

Trozvezo treba vedno in vedno liniti. Nedavno so izšla v reviji „Nuova Antologia“ pisma bivšega italijanskega ministerskega predsednika Ro bilanta, ki so kazala, da Italija n kakor ni zanesljiv zaveznik. Evropsko časopisje se je s tistimi pismi pokojnega ministra bavilo preko mere resno in obširno. Da se pa dokaže, da je zveza mej Italijo in Avstro Ogersko trdna, pojde grof Goluchewski 5. t. m. v Monzo obiskat italijanskega kralja. Ker spremita kralja tudi minister Rudini in Visconti-Venosta, pripisuje se temu poseta posrbna politična važnost.

Car in Poljaki. Nulla dies sine linea — noben dan brez novega dokaza carske milosti za Poljake. Varšavski guverner Imeretinski je po naročilu Nikolaja II. izdal odredbo, da naj molijo po vseh varšavskih in drugih gimnazijah rimsko-katoliški dijaki pred podukom in po njem v poljskem in ne več v ruskem jeziku.

Novi guverner na Kubi maršal Blanco je izdal pri svojem prihodu proklamacijo, v kateri izjavlja, da je dobil nalogo, izvršiti reforme ter podati otoku samoupravo pod nadoblastjo Španske. Njegova politika bo politika velikodušnosti in odpuščanja, zato upa, da ga bodo vsi podpirali. One, ki se pokoré zakonom, bo ščitil; nehvaležneže in trmoglavce pa, ki vlačijo vojno do brezkončnosti, bo kaznoval z največjo oostrostjo. Weyler je v jezi zapustil Kubo, kjer si je nabral veliko denarja in kjer je izvršil toliko grozovitostij. Pri slovesu je celo dejal, da mora iti na zahtevo Zjedinjenih držav ter da bi le on znal izvršiti vojno.

Profesor Theodor Mommsen, slavní nemški zgodovinar, se je menda naveličal zaprašenih, v svinjsko usnje zavitih kodeksov ter si je privščil zopet jedenkrat malo profesorske politike, kakoršno je ob svojem času in baš z ozirom na Mommsena polil kancelar Bismark z vsem svojim perečim sarkazmom in skelečo ironijo. Mommsen se je v pismu, katero je objavila stara dunajska židovska vlačuga „N. fr. Pr.“ na uvodnem mestu kot poziv na vse avstrijske Nemce, lotil notranje-avstrijskih odnošajev, se zaletel v nemške liberalce in klerikalce radi njihove otlplosti, ozmerjal Dunaj in njega očete, da so „lendenlahm, volklos und ehelos“ v boju proti Slovanom ter zaklical svojim bratom: „Seid einig! Seid hart! Vernunft nimmt der Schädel der Čechen nicht an, aber für Schläge ist auch er zugänglich.“ — Proforski učenjak vidi torej jedino rešitev

svojih bratov pred slovansko poplavo v tem, da skupno planejo na Slovence ter jih s pestmi naženó. Zares, jako praktično sredstvo! Na krvav upor in na državljanski boj pozivlja Mommsen svoje brate ter jih ščuva, naj se obrnejo s silo tudi proti sovražnikom zgoraj in spodaj.

Dopisi.

Iz Postojine, 29. oktobra. Novi civilno-pravni red je spravi iz naš srede občespoštovanega gospoda Nikomeda Ravniharja, ki je dolgo vrsto let opravljal pri tukajšnjem sodišču službo kazenskega sodnika. „Narodni čitalnica“ je bil zvest in učen član ves čas ter je tudi v oaih dobah ni zapustil, ko se je bil v Postojini tih, toda tem vstrajnejši boj narodnjastva proti nemškularstvu. In kaj da to velja pri c. kr. uradniku, vedel bi najbolje povedati slovenski sam. Uradil se je pa tudi lahko pri svojem valetu večeru, koliko odločil h simpatij, koliko iskrenega prijateljstva ni je v tem času pridobil. Ko smo se v četrtek zvečer zbirali po pripravi mu serenadi v hotelu „pri ogerski kroni“, ni izostal nikdo, ki se prstava tržnjski narodni gospodi, bodi uradnik, učitelj, obrtnik ali trgovec. Da so začetkoma imeli pod vodstvom g. O. Dava vrlo izveščani pevci prvo besedo, uma se ob sebi. V občji živahnosti sprožil je prvo napitnico, predsednik „narodne čitalnice“, gosp. Dietrich ter v krepkih, uvaževanja vrednih besedah povdarjal važnost taci družtev tudi še daudenis, slavil pa tudi odhajajočega g. sodnika kot trdnega podpiratelja narodne ideje, ki je po lastnih besedah našel v Postojini svoj slovenski narodni dom. Po zahvali g. Ravniharja pa so se odprle vse zatvornice, govornik se je dvigal za govornikom, ta je resal, drugi šaljivo napiljal — in če pojde g. odslovljenec nekoliko bolj suh na svoj novi dom v Maribor, naj se temu ne čudi, saj smo ga tudi počeno „obrali“. Pevci so govornike komaj dohajali s svojimi zdravicami pri taki plohi napitnic. A vse jo bilo zaman! Naj si potipal slovenska čd te ali druge strani, takoj ti jo je zasolil nazaj, pa že tako počeno, da smo se zdravemu humorju njegovemu kar čudili. Potazal je pač, da duševno še ne gre v pokoj, pokazal pa tudi, da z dobrimi in slabimi dovtipi lahko da vsakomur še kaj naprej... Piéce da resistance vsega večera je imela biti opera „Notranjski slavček“ združena z baletom, le žal, da klub intenzivnemu iskanju „slavčka“ ni bilo moči uloviti. Tudi balet je moral izostati, ne le, ker narobni kostumi niso pravočasno pršli, temveč tudi, ker so bila „tla“ premalo „fajntua“; in to je pri baletu menda prva rač. Vendar je operni ensemble zapel glavni zbor in intermezzo iz omenjene opere ter posebeo krasno prednašal variacije velike arije: „ali ne slišiš slavčka pet“, kak on žvrgoli? rad bi hotel ga imet“, pa mi oh! sfrči...“ Ko je vince še iskalo poti v prvo nadstropje, (pri govorniku ali pri poslušalcih? Op. stavčeva), začel je hudomušni Tonček razlagati znamenitosti postojinskega trga ter z znanimi svojimi strahovitimi dovtipi vzbujal blede zavist pri svojih konkurentih. Najhuje je bilo pri srcu seveda g. Cvetaičku; dvignil se je ter v obeh deželaih jezikih — molčal svoj izborni govor, ki je napravil uprav senzacionalen utis. Misovala je ura za uro in slednjí nismo zamerili g. Ravniharju, da se je v svoji 38. zdravici še jedenkrat gorko poslovil od nas. Zdenjkrat smo mu še segli v roko, dobrenu in zvestemu družabniku, — ki je omogočil prvi izključno slovensko narodni valetai-večer v Postojini — ter mu soglasno izrekli željo: naj Vam bo, spoštovani gospod sodnik, v zeleni Štajerski sreča mila in vince sladko! Loto osorej pa na svidenje!

Dnevne vesti.

V L ubljani, 3. novembra.

— (Odlikovanje.) Cesar je bivšemu predsedniku notarske zbornice in c. kr. notarju gosp. dr. Jarneju Zupanecu povodom njegave resignacije na notarijat podelil naslov cesarskega svetnika, na katerem odlikovanju od srca čestitamo dičnemu rodoljuba!

— (Volitve v tržaško zavarovalnico proti nezgodam delavcev.) Vodstvo te zavarovalnice se kar očitalo poganja za to, da bi dobili zopet Lahi njega upravo v roke. Že to je bilo jako sumljivo, da je vodstvo ponekod razpošiljalo glasovnice po pošti, drugod pa so se dostavljale uradnim potom, oziroma so morali volilci priti sami ponje. Domnevali smo takoj, da je to nekaka svijača in valed tega smo volilce opetovano opozarjali, naj reklamujejo glasovnice, ako jih niso dobili. Zdaj smo izvedeli, da je zavarovalnično vodstvo pri razpošiljanju glasovnic res prav čudno postopalo. Zaani to nam nekateri slučajji, da so volilci dobili samo glasovnico za volitev rassodišča, ne pa tudi glasovnico za volitev načelnistva. Vodstvo se bo seveda izgovarjalo, češ, da je to slučajna smota. Mi pa na to ne damo nič, ker nimamo vere v ne-

Dalje v prilogi.

pristramost tega vodstva, ampak smo prepričani, da to vodstvo porablja ves svoj vpliv v to, da pomore italijanskim kandidatom do zmage. Kakor na Krajskem, tako je vodstvo bržčas postopalo tudi drugod, pripravi naj se torej na velik obračun.

— („Südmärkischer Sängerbund“) Poroča se, da se je v soboto in v nedeljo vsilila v Ljubljani ustanovna slavnost društva „Südmärkischer Sängerbund“. V Ljubljani ni tega nihče opazil. Mesto je imelo svoje navadno lice in kar nič ni pričalo, da se je napravil nov „steber“ nemškemu mostu do Adrije. Za slavnost se živa duša ni zmešala, na ulice se udeležniki niso upali in zato se ne moremo nasmejati bombastičnim poročilom o tej „slavnosti“ v raznih nemških listih. Najbolj pa smo se smejali napitnici prof. Binderja. Mož je ali jako previden v svojem delovanju, ali pa odločilni krogi nečejo videti, kake vrste je to delovanje. Binder je napil Ljubljani, njeni nemški preteklosti in njeni nemški bodočnosti. Govoril je najbrž že v pozni uri, ko je bila že vsa družba precej (feuchtföhlich), zakaj dasi Binderja nikakor ne štejejo mej cerkvene luči, tako borniran vender ni, da bi resno mislil kar je kvasil. Ako se omenimo, da je bila udeležba v resnici tako „impozantna“, da je bilo v kazinski krčmi še mnogo miz praznih, povedali smo zadosti o tej preklaverni slavnosti.

— („Položaj uradnikov“) V soboto smo pod tem naslovom priobčali dopis, v katerem je dopisnik trdil, da se je vojaštvu kar za pet let na prej dovolila potresna doklada. Naprošeni smo konstatovati, da se vojaštvu ni dovolila potresna doklada za pet let, nego samo še za letos, in da je vojno ministerstvo prošnjo za podaljšanje odlično odbilo.

— („Rojstna hiša slovenske ideje“) tako je nekoč ugleden rodoljub krstil dr. Ahacičevo hišo v Franciškanskih ulicah, katera se zdaj podira. Slovensko narodnostno gibanje se je bilo sicer začelo že z Linhartom in s Vodnikom, toda slovenski politični program prineslo nazaj je šele l. 1848 in zato smemo po vsi pravici reči, da se je slovenska ideja, kakor jo razumevamo dandanes, rodila šele l. 1848. Rodila pa se je v Ahacičevi hiši v Franciškanskih ulicah, kjer je bila gostilna „Zum Citronenbaum“ in kjer so se sbajali slovenski rodoljubi, bivajoči v Ljubljani, in kamor so pogostoma prihajali tudi drugi slovenski in slovanski prvoborci, mej njimi Miklošič, Stanko Vraz in Vuk Starejši slovenski rodoljubi se spominjajo še tistih časov in tedaj se slovenske družbe. Zabajali so tje k raznim posvetovanjem tudi tedanji legonari Höffern, oče Bleiweis, Luka Svetec, Strupi, Martinjak, Pogačnik Juvarec, bivši advokat Ložar sedanji vladni svetnik g. Mahkot, računski nadsvetnik Zabukovec, Malovasič, prelagatelj igre „Miner in njegova hči“ i. t. d. Takoj po marcu leta 1848 prekrstili so gostilno in od tedaj naprej so jo imenovali „pri ustavi“. Marsikako lepo misel in idejo so ondi izražali navdušeni možje in mladenči in želeli bi bilo, da bi kdo tedanje delovanje ob širneje popisal. Pozneje preselili so se uneti bojjevniki za slovensko idejo k Virantu.

— (Narodna čitalnica) Častite člane ljubljanske čitalnice usojta se odbor opozoriti, da priredi v soboto dne 13. t. m. prvi društveni zabavni večer, na kojem sodelujejo izključljivo le člani društva (dame in gospodje). Sledil bodo tej zabavi mali ples, pri katerem sodeluje oddelek vojaške godbe. Vabila dobé častiti člani pravočasno v roke.

— („Slovensko planinsko društvo“) priredi odhajajočemu bivšemu odborniku in načelniku osnovnega odbora „Slov. plan. društva“ gospodu Vlad Hraskemu na čast društveni večer, in si červ petek dne 5. novembra t. l. v čitalniški dvorani „Narodnega doma“. Začetek temu večeru, pri kojem sodeluje iz posebne naklonjenosti slavni kvartet „Ilirija“, je ob 8 uri zvečer. Društveni člani in njih rodbine, kakor tudi nečlani, prijatelji in znanci so najljubšeje vabljeni.

— (Izžrebani porotniki) Dne 29. oktobra tega leta so bili izžrebani za porotne sodbe, ki se prične koncem novembra, nastopni porotniki, gospodje: Arko Franc, posestnik v Postojni; Bayer Mihael, trgovski družnik v Ljubljani; Belec Anton, posestnik v Šent Vidu nad Ljubljano; Druškovič Andrej, trgovec v Ljubljani; Detela Karol, posestnik v Dobu; Fröhlich Armand, hišni posestnik v Ljubljani; Florian Karol, knjigotržec v Kranju; Fröhlich Anton, hišni posestnik; Galle Anton, notarski kandidat v Ljubljani; Goričnik Franc, trgovec v Ljubljani; Globočnik Viktor, c. kr. notar v Kranju; Hofmann Viktor, deželni računski svetnik v Ljubljani; dr. Horvat Franc, odvetniški kandidat v Ljubljani; Hren Franc, veletržec v Ljubljani; Janesch Janez, tovarnar v Ljubljani; Kapsch Jakob, zlatar v Ljubljani; Kuttin Franc, trgovec v Postojni; Lininger Janez, hišni posestnik; Pleiweis Jožef, hišni posestnik v Ljubljani; Peck Franc, gravér v Ljubljani; Pintar Anton, trgovec v Kranju; Peruzzi Martin, posestnik v Lipah na Barju; Recher

Viktor, hišni posestnik v Ljubljani; Sark Franc, krojaški mojster v Ljubljani; Schumi Luka, krojaški mojster v Ljubljani; Stedry Guido, hišni posestnik v Ljubljani; Strehar Jožef, mesar v Ljubljani; Sušnik Avgust, posestnik v Škofji Loki; Siherl Janez, župan v Čevicah pri Logatcu; Šerko Franc, posestnik v Cerknici; Stare Julij, pivovar v Mengšu; Tönnies Adolf, tovarnar v Ljubljani; Tollazzi Tomaž, posestnik v Logatcu; Vizjak Vinko, deželni računski revident v Ljubljani; Verbič Jožef, posestnik na Vrhniki; Widmayer Ludvig, prodajalec pohištva v Ljubljani. — Namestovalni porotniki: Accetto Valentin, zidarski mojster v Ljubljani; Babnik Janez, trgovski poslovodja v Ljubljani; Blaznik Lorenc, hišni posestnik v Ljubljani; Erjavec Alojzij, čevljarški mojster v Ljubljani; Ham Jožef, mesar v Ljubljani; Hren Jožef, hišni posestnik v Ljubljani; Kollmann Friderik, knjigovodja v Ljubljani; Randhartinger Emil, menjalnice blagajnik; Vrhunc Anton, trgovski pomočnik v Ljubljani.

— (Domača umetnost.) Pri c. in kr. dvornem založniku Ivanu Mathianu na Dunajski cesti je te dni razstavljena slika, ki predstavlja soprog ces. svetnika Ivana Murnika. Nepozabna pokojnica je slikana v približno naravni velikosti in s celim telesom. — Podobnost je jako velika, značaj te tolikanj zanimive glave je povsem dobro pogojen, osebno pa so zadete poteze krog živahnih oči. Risarja je pravilo in kolorit vseskozi naraven. Tehnika kaže spretno roko in intenzivne študije predmeta. Telo obdaja zelena baržunasta obleka, roki pa sta vtaknjeni v beli rokavici. Ako smo rekli, da sam glava posebno ugaja in da je dobro risana in slikana, lahko trdimo tudi o ostalem delu podobe, da je izvršen solidno in razumno, če tudi ne s toliko ljubeznijo in toliko skrbnostjo, kakor glava. Umetnik je pač hotel vso pozornost obrniti in koncentrirati na najplemenitejši del telesa, drugo pa potisniti bolj v ozadje. — Siko je napravil akad. slikar, g. Alojzij Šubic. Lahko rečemo, da si je z njo pridobil spoštovano mesto mej našimi domačimi umetniki.

— (Meteorologično mesečno poročilo.) Minoli mesec vinotok je bil sicer suh, a precej hladen. Opazovanja na toplotnem dadó povprek v Celzijevih stopnjah: ob 7. uri zjutraj 6.3°, ob 2 uri popoldne 11.8°, ob 9. uri zvečer 8.4°, torej znaša srednja zračna temperatura tega meseca 8.8°, za 1.6° pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó povprek 739.5 mm za 3.7 mm nad normalom. — Deževnih dni je bilo 11, padlo je vsega skupaj 59.8 mm dežja. — Prva dva dneva sta bila še zelo topla, dne 1. je kazal toplotmer 23.0° (največ). 2. zvečer se je na vseh straneh močno bliskalo, pripravljal se je prekrat, ki je nastopil 3.; zračni tlak je ta dan sicer naraščal, a nebo je bilo popolnoma prepreženo z oblaki, kakor da bi hotelo vsak čas začeti liti; pa to se je zgodilo šele drugi dan, ko je začelo na vse zgodaj deževati in je trajal dež do treh popoldne, padlo ga je 17.5 mm (največ). Tudi 5. je bil moker, zračni tlak je padel ter prišel 6. zjutraj do 731.1 mm (najnižje). Vsed tega dežja se je temperatura zelo znižala, bil je po tem do 17. pošten mráz; dne 11. zjutraj je zlezlo živo srebro v toplotmer prvokrat pod ničlo do — 2.0° (najnižje), ob jednem je pobežala močna slana vročina. — V nedeljo 17. pa si je temperatura ob jugozahodnem vetru zopet opomogla, bil je po dolgem, hladnem vremenu zopet enkrat topel in krasen dan, kakoršnega si moremo v tem letnem času le misliti. Vse je vrel iz mesta in živalo do broto milega, jesenskega solnca. Tudi trije sledeči dnevi so bili dokaj prijazni, vendar je kazal 20. že bolj neprijetno lice, kajti bilo je ves dan megleno in oblačno, od 1/4 do 7. ure zvečer pa je bliskalo in grmelo na vso moč, severozahodni veter je pihal, kar je le mogel in odnesel vso gorkoto prejšnjih dni. Ostalih enajst dni je bilo vreme suho, sem pa kje čez dan jasno, a zelo hladno. Zračni tlak je proti koncu meseca zavzemal visoko stanje, dne 29. se je vspel do 747.5 mm (najvišje). V tej zadnji tretjini meseca je jesen močno napredovala, perje se je vsulo z dreves; kjerkoli se sprehajaš v gozdu, ti šumi zelo listje pod nogami, ostra sapa brije ti okoli ušes, megla se vlačí ves dan po ljubljanskem polju, v pešah pa prasketa ogenj, kakor sredi zime.

— (Popravek) V 245. št. „Slov. Naroda“ je pisal g. Vatroslav Holc naslednje: „To goro (namreč Veliki Zvonar) so menda naši pradjde nazivali z Valikim Klekom, kakor istega „Šeklja“ za Gradcem — s Šekolom, kar je izpovedal znani nemški petopisec dr. Henrik Neč.“ — Kar se tiče Velikega Kleka, g. Holcu iz srca rad pritrdim, a kar zadeva Šeklja Šekola, prosim oprostjenja, toda — ne vernem! Zapisnik vseh posestev deželnega kneza na Štajerskem, takozvani Rationa. r. na Štirie iz l. 1265 ima za sedanjí Ščekel obliko Sch e c h l a c h. Šekol in Sch e c h l a c h nimata pa po mojem nemerodajnem mnenju prav nič skupnega. Pač pa bi bil g. Holc v graškem Hilmu prav lahko dobil slovenski Holm. Toliko v pojasnilo. V L.

— (Tujci v Ljubljani.) Tekom meseca oktobra bilo je v ljubljanskih hotelih in gostilniških prenočiščih 2624 tujcev, torej 663 več nego v istem mesecu lanskega leta.

— (Izgubljene reči.) Pri mestnem magistratu ljubljanskem bile so meseca oktobra zglašene naslednje izgubljene reči: Šest denarnic s

skupnim zneskom 65 gld. 30 kr., zlata zapestnica, zlata verižica z napisom „V spomin na Lošinj“, zlat prstan, več srebrnih nožev in vilic, srebrna zapestnica, srebrna verižica in par nocošnikov.

— (Najdene reči.) Tekom meseca oktobra bile so pri mestnem magistratu ljubljanskem zglašene, oziroma oddane naslednje najdene reči: Štiri denarnice s skupnim zneskom 22 gld. 80 kr., zlat obesek, dva veliki ruti za ženske, dva klobuka, srebrna zapestnica, dva dežeike, črna ženska jopa in 16 zabojčkov raznih barv.

— (Mila jesen.) K drugim poročilom o letošnji mili jeseni še jedno! G. Rožnik, umirovljen uradnik in vrljub lepí starosti vztrajen hribolazec in znan občudovalec narave, je našel na ljubljanskem vrtu dve lepi zreli malinici ter ju podaril sadjarski razstavi v mestni šoli na ledini, na katero vnovič naše pomologe opozarjamo. — Iz Preserja se nam piše: Iz vseh krajev imate poročila o izredni mili jeseni, kako rase cvetice in drevesa cveto v jeseni, kakor bi bila spomlad. Še čudneje je, da so lepi solčni jesenski dnevi varali tudi ptičke v gajbi. Pri meni so začeli kausrčki peti in se pariti, kakor bi bila že pomlad tu. Pred nekaj dnevi mi je res zvalila kanalka dva mladiča, koja sedaj prav veselo pita.

— (Imenovanje.) Gosp. Viktor Vasič je imenovan adjunktom pri mornarskem komisariatu v Pulju.

— (Nesreče) V Krškem so otroci, kateri so se igrali z užgalicami, užgali kozolec posestnika Franca Udoviča. Kozolec je zgorel. Škoda znaša okoli 300 gld. — Blizu Oševka našli so ljudje v potoku posestnika Jožefa Šliberja mrtvega. Šliber je baje v pijanosti padel v potok in v njem utonil, mogoče je pa tudi, da je bil žrtva kacega napada.

— (Z Laškega) se nam piše: V nedeljo dne 7. t. m. ob 4. uri popoldne, se bodeta vršila občina zbora „Bralnega društva“ in „podružnice družbe sv. Cirila in Metoda“ za Laškotrg in okolico, z običajnim vzporedom, v bralni sobi na Laškem.

— (Hrvaščina v mornarici.) „Naša Sloga“ poroča, da je admiralat v Puju dne 20. oktobra zaskazal ustanovitev dveh tečajev za hrvatski jezik. V dotičnem ukazu je izrečno povedano: Jeder See-Officier muss anstreben, diese Sprache zum Dienstgebrauche genügend zu beherrschen. Doslej je bila italijanščina občevalni jezik v mornarici, častniki pa so z moštvo, katero je skoro izključno hrvatske narodnosti, občevali s pomočjo — tolmačev. Marodajni krogi so naposled spoznali, da je to nezmisel, kateri utegne imeti še posledice la Kraljevi gradec ali Solferino in so se izpametovali. S. j. je pa tudi že skrajni čas!

— (Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju) priredi v petek dne 5. novembra t. l. svoj 11. redni občai zbor. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika I. obč. zbora. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva „Triglava“ v Gradcu. 3. Poročilo odborovo. 4. Strojnost. Zičetek ob 8. uri zvečer. Lokal: Kastnerjeva Restavracija „Zum Magistrat“ l. Slovanski gosti dobro došli!

— (Razpisane službe) Na dvorazredni ljudski šoli v Krki mesto nadačitelja s dohodki III. plač. razreda. Prošnje do dne 1. decembra okr. šol. svetu v Litiji. — Pri okr. sodišču v Radovljici se vzprejme v sednih stvareh izveden pisar proti mesečni plači 33 gld. Prošnje istotja. — Mesto poštnega odpravnika pri poštнем uradu v Gorenji vasi (okr. glav. varstvo Kranj) proti pogodbi in kavciji 400 gld. Letna plača 400 gld., uradni pavšal 100 gld. in letni pavšal 800 gld. za vzdržavo jedenkratne vozne zveze mej Gorenjo vasjo in Škofjokoko. Prošnje v teku treh tednov na poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

* (Žrtva Röntgenovih žarkov.) Francoski medicinski list poroča, da so Edisonu Röntgenovi žarki skoro uničili ves organizem. Najprej so mu izpadli vsi lasje, izgubil je nohte; tudi oči so mu tako oslabele, da ne razloči vsega okoli sebe. Sploh so vsi deli telesa, kamor so dospeli Röntgenovi žarki, poškodovani.

* (Pesnik v denarnih zadregah.) Detlev pl. Liliencron, jeden najmodernejših ter najboljših pisateljev in pesnikov mladonemške struje, je začel v velike denarne stiske. Sestavil se je odsek, kateri je nabiral zanj podpore, a doslej je dobil bore malo. Na Dunaji so sklenili Liliencronu na korist prirediti pisateljske večere. Saj nekateri vendar izpoznavajo, da mora pesnik tudi živeti, da ni vsakdo Vodnik, ki je pel: „Živi se brez cvenka o petju ko ptič.“

* (Gledališče na prostem) kanita ustanoviti slavna italijanska igralka gospa Duse ter pisatelj Gabriele d'Annunzio na bregu albanskega jezera. Ker bodo predstave brezplačne, se umetnikoma kolikor toliko posreči doseči svoj namen, namreč povzdigniti ukus občinstva.

* (Egipčanske grozovitosti.) Darviši imajo ob Egipta že veliko moč in silno vojsko. Nedavno so napadli mesti Matameh in Berber, pomorili skoraj vse moške, odpeljali mlado ženstvo, stare ženske razdelili in kal f je dobil sam 150 najmlajših in najlepših za svoj baram.

* (Solze — zdravilo) Perzijanci uporabljajo solze za zdravilo. Pri vsakem svedenem pogrebu doba vsi žalujoči čist, majhen robec, s katerim si potem brišejo oči. Po pogrebu oddajo ta svečo niku, kateri jih izjema ter z izžetimi solzami stekla nica napolni, katere oddaja bolnikom kot lek.

* (Električna rastlina.) V Nikaragvi v erad nji Ameriki so našli nedavno rastlino, katere ima nekako električno moč v sebi. Ako se človek dotakne njenih vejic s prasto roko, začuti lahka udarca, podobna udarcu, katerega zada električna baterija. Celo 5 do 6 metrov daleč se čuti upliv te rastline na magnetno iglo. Električna moč te rastline je ob dveh popoldnih sosednja, dočim je po noči brez vse moči. To čudno rastlino so kralji: *Phytolacca electrica*.

* (Žensko meso v — klobasah) V Chicagu se vrši sedaj senzacionalen proces, ki postane prav gotovo še imenitna snov kakaga 5krajcarskega romana, nad katerim se bo zabavalo na tisoče grozovitosti željnih src. Ondotni mesar je obdolžen, da je zaklal svojo ženo ter napravil iz njenega mesa — klobase. Našle so se kosti, ki so bajé človeške, nò, drugi trdijo, da so živalske. Porota je trajala zdržema 70 ur, ker se pa ni moglo ničesar dognati, se je porota odločila. Pravda stane mesto Chicago bajé že 50.000 dolarjev. Ženstvo se poteza za mesarja Luetgerta ter mu pošilja v ječo cvetlice in bonbone. Nekaj porotnikov je na sumu, da so podkupljeni.

Darila:

Zahvala. Gospodja višji gimnazijci podarili so po gosp. Janku Žirovniku družbi sv. Cirila in Metoda 28 kron 54 vin. kot preostanek nabranega denarja za venec Jerneju Kopitarju, za kar se jim odber št. jakebsko trnovske ženske podružnice naj iskrenejša zahvaljuje.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“ prinaša v XI. številu le vsebino: Pavuha na Jutrovem. (A. Aškerc.) — Pesem. (Aleksandrov.) — Kam plovemo? (Karol Dolevec.) — Francišek baron Trenk. (Iv. Steklasa.) — Mara Rendiča. (R. Perušek.) — Idrijski rudnik. (J. C. Oblak.) — Gledališka prema. (Dr. Fr. Zbašnik.) — Liatek.

Telefonična in brzojavna poročila.

Vipava 3. novembra. Pri prvotni volitvi v Vipavi je zmagala narodna stranka s 54 proti 25 glasom. Slava!

Vipava 3. novembra. Podkraj je volil dva narodni stranki pripadajoča volilna moža.

Dunaj 3. novembra. Vsi deželni zbori se skličejo na dan 15. decembra.

Dunaj 3. novembra. Cesar je danes dopoldne ob 9. uri vzprejel ministerskega predsednika grofa Badenija v avdienciji. Vlada uživa popolno zaupanje krone in je vsled tega nje stališče trdno in osigurjeno. Badeni je do bil najobsežnejša pooblastila glede nadaljnjega postopanja.

Dunaj 3. novembra. Levica se pripravlja jako energično na jutrišnjo sejo poslanske zbornice. Protestovati hoče proti večerni seji, poskusiti hoče, da prepreči, da bi mogel dr. Lueger govoriti o provizorni nagodbi.

Dunaj 3. novembra. Schönerer je predsedstvu poslanske zbornice sporočil, da pretrga dovoljeni mu dopust štirih tednov in da se udeleži jutrišnje seje. Schönerer pride, da pomaga Wolfu razgrajati.

Dunaj 3. novembra. Ebenhoch je v svojem listu „Linzer Volksblatt“ obelodanil članek, v katerem govori jako pesimistično o političnem položaju. Ebenhoch pravi, da sta vlada in večina storili hibo, ker nista privolili, da bi se bil Dipaulijev jezikovni predlog rešil vsaj v prvem branju še predno se je zbornica lotila provizorne nagodbe. S tem, da večina in vlada nista dali Dipauljevemu predlogu prioritete pred provizorno nagodbo, sta dali Nemcem vzrok biti vznemirjeni. Ako bi se bil Dipaulijev predlog odkazal kakemu odseku, bi bil grof Badeni gotovo sistiral jezikovne naredbe vsaj za čistonemške okraje in to bi bilo Nemce pomirilo ter zagotovilo v parlamentu redne obravnave. Dalje pravi Ebenhoch, da je vladino postopanje sploh nerazumljivo. Doslej ni vlada proti obstrukciji še čisto nič storila, prav kakor da njo dogodbe v parlamentu nič ne brigajo.

Dunaj 3. novembra. Deželni odbor gorjenjavijski je sprožil misel, naj se snidejo zastopniki vseh deželnih odborov na Dunaju, da se dogovore na jednotno postopanje napram davčni reformi. Po določbi zakona razdeli se prebitek iz personalne dohodarine mej dežele

po razmerju, kolikor plačajo prebivalci dohodarine, tega pa postanejo deležne samo tiste kronovine, katere se odreko pravici, na ta davek naložiti doklade.

Praga 3. novembra. Poroča se, da je visok dostojanstvenik, kateri ima zveze z najuplivnejšimi krogi, rekel: Ako se posreči opoziciji, preprečiti provizorno nagodbo, potem se uvede drug provizorij, namreč provizorno sistiranje.

Inomost 3. novembra. Bivši predsednik poslanske zbornice dr. Kathrein je dobil iz parlamenta dva dopisa, ki mu sporočata simpatije opozicije in na katerih so podpisani vsi člani levice.

Lvov 3. novembra. Stojalowski se trudi, da dobi državnozborski mandat umrlega grofa Hompeša.

Budimpešta 3. novembra. Utemeljuje neko interpelacijo, je posl. Polony govoril o postopanju avstrijske vlade in dokazoval, da to postopanje ne soglašja z avstrijsko ustavo in nasprotuje tudi tisti določbi ogerske ustave, katere zahteva, da mora biti Avstrija ustavno vladana, dočim vlada še doslej za razne svoje naredbe ni dobila parlamentarnega privoljenja.

Berolin, 3. novembra. „Hamburger Nachrichten“ govore jako ostro o Teodorja Mommsena v „Neue Freie Presse“ priobčenem oklicu na avstrijske Nemce. List pravi, da je Mommsen velik učenjak, a isto tako slab politik. Po njegovih mislih se politika uravnava po čutstvih in ne po razumu. Njegovo pismo bo avstrijskim Nemcem več škodovalo, kakor pa koristilo. Nasprotniki Nemcev bi morali biti slabi taktiki in slabi politiki, če bi ne znali Mommsenovega pisma izkoristiti proti Nemcem. Mommsen hujska v svojem pismu naravnost k revoluciji, kar ni samo monstroziteta, ampak kar je tudi iskreno obžalovati, ker je hujskal na žaljiv način in se vtikal v notranje razmere Nemčiji prijazne države.

Berolin 3. novembra. Tudi „Kreuzzeitung“ se izreka odločno proti Mommsenovim izvajanjem, češ, Mommsen je kot politik tako čuden značaj, da ga ni resnim smatrati.

Atene 3. novembra. Nemiri na Kreti se čedalje bolj razširjajo. Velesile nameravajo svoje posadke pomnožiti.

Narodno-gospodarske stvari.

— Za male obrtnike Državno vojno ministerstvo namerava več običajnih in opravnih predmetov iz usnja zagotoviti potom malega obrta. Dobava obseja črevelje, jermena, toraistre, torbe, sedala za sedla, pasove itd. Ponudbe je vložiti najkasneje do 17. decembra 1897. Vse podrobnosti pove razglas, ki se lahko vpogleda tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Poslano.*

Velečlenjeni gospod urednik! Iz osebnih vzrokov bi uredništvo „Laibacher Ztg.“ ne sprejelo naslednjih vrstic, vsled tega se obračam na Vaš cenjeni list z najuljudnejšo prošnjo, da blagovolite ponatisniti to-le „poslano“:

P. n. ljubljansko občinstvo me je v času mojega delovanja pri tukajšnjem nemškem gledališču odlikovalo vedno na najlaskavejši način; zato smatram za svojo dolžnost javno naznaniti, da me je gospod gledališki ravatelj Fran Schlesinger odslavil. Pravi vzrok mojega odpusta je urednik „Laibacher“; o katerega nepristranosti sem moral že čestokrat dvomiti. Je-li ravatelj Schlesinger upravičen mene odpustiti, odloči se le pristojno sodišče; javnosti pa mirno prepuščam, naj sodi, je-li umestno odsloviti občinstvu priljubljenega in svojo dolžnost vsikdar izvršujočega člana le jedni sami osebi na ljubo, osebi, katere niti ne imenujem. P. n. občinstvu izrekam zajedno za čisto izkazane mi simpatije svojo najpristranejšo zahvalo z željo, da se mi ponudi skoraj prilika umetniško delovati v mestu, ki se mi je toli priljubilo.

Zahvaljuje tudi Vas, g. urednik, beležim se z vsem spoštovanjem

Louis Neher

član nemškega gledališča v Ljubljani.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobroznane, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno in kateri upliva najbolj trajno na vse težkote prebavljenja. Originalna škatljica 1 gld. a. v. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (97-15)

Izborna deluje

Tanno-Chinin tinktura za lase okrepuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

— Jedina zaloga — (90—43)

lekarna M. Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta št. 1

zraven mesarskega mostu.

Telefon št. 68 v poljubno porabo.

Štev. 14. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 805.

Nova opera.

V četrtek, 4. novembra 1897.

Drugokrat:

La Traviata.

(Dama s kamelijami.)

Opera v štirih dejanjih. Po Dumas-a ml. „Dame aux camélias“ spisal F. M. Piave, poslovenil A. Funtek. Vglasbil G. Verdi. Kapelnik g. Hil. Benišek. Vprizoril režiser g. Jos. Noll. Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek točno ob 7¹/₈ uri. Konec po 10. uri.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pešpolka št. 27. Prihodnja predstava bo v soboto, dne 6. novembra 1897.

Loterijske srečke 30. oktobra.

V Gradci: 57, 85, 82, 31, 65.
Na Dunaji: 3, 73, 14, 67, 61.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Novem	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padarina v mm. v 24 urah
2.	9. zvečer	744.6	2.5	sl. sever	oblačno	
3.	7. zjutraj	744.2	1.2	sl. sever	oblačno	0.0
„	2. popol.	744.0	4.6	sl. jvzh.	skoro jas.	

Srednja včerajšnja temperatura 2.6°, za 4.3° pod normalom.

Dunajska borza

dne 3. novembra 1897.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 „ 25 „
Avstrijska zlata renta	123 „ 10 „
Avstrijska krona renta 4%	101 „ 60 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 05 „
Ogerska krona renta 4%	99 „ 80 „
Avstro-ogerske bančne delnice	952 „ — „
Kreditne delnice	352 „ 40 „
London vista	119 „ 65 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „ 80 „
20 mark	11 „ 75 „
20 frankov	9 „ 53 1/2 „
Italijanski bankovci	45 „ 10 „
C. kr. cekini	5 „ 66 „

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1897.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Ob 6. uri 15 m. zjutraj mešani vlak. — Ob 12. uri 55 m. popoldne mešani vlak. — Ob 6. uri 30 m. zvečer mešani vlak. — **Prihod v Ljubljano. j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 52 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 20 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novega mesta in iz Kočevja.** Ob 8. uri 19 m. zjutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 m. popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 m. zvečer mešani vlak. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer, ob 10. uri 25 m. zvečer. Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v mesecu oktobru. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 20 m. zvečer, ob 9. uri 55 m. zvečer. Poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v oktobru.

Dobro izvežban

podobar

ki ume v gotičnem zlogu dobro rezljati, se takoj sprejme pri Alojziju Progarju v Celovcu.

Izurjena šivilja

prevzame delo ženskih oblek na Emonski cesti št. 10. (1691—1)

Vhod pri glavnih vratih. Sobne vrata št. 18.

V hiši št. 33 na Tržaški cesti se odda

majhno pritlično stanovanje

z dvema skladiščema in velikim dvoriščem takoj ali za poznejši termin; eventualno se odda stanovanje samo. Povpraša naj se pri lastniku v Nunskih ulicah št. 4. (1679—1)

Tretji preklic.

Razžalil sem 2 gospodičini v listu „Brivec“ št. 28 od dne 10. oktobra 1897. Obljubujem vsem gospodičinam iz obrtne sole, ne več kaj tacega o njih v „Brivicu“ pisati, in priznam, da so gospodičine poštene in dobre učenke. Gosp. Lukežiču pa se lepo zahvalim, da je posredoval in mi s tem prihranil sitna pota. (1689)

Ljubljana, dne 3. novembra 1897.

J. Kocmur.

Pekarija v Idriji

na dobrem in lepem kraju, z vso pripravo za kruh in raznovrstno pecivo, se odda takoj v najem. Več se poizve pri lastniku v Rožnih ulicah št. 156 v Idriji. (1663—2)

Cognac St. Julien

najboljšo tuzemsko znamko, prodaja samo
tvrška

Kham & Murnik

špecerija in delikatese. (1657—2)

V vasi Krtina, pošta St. Lovrenc ob Tementel.

je na prodaj hiša

s tremi sobami, kuhinjo, dvema kleti, dvema hlevoma, skednjem, kozolcem, vrtom in njivo za 3400 gld. Hiša je v prav dobrem stanu, leži tik potoka Tementice in železnice mej postajama St. Lovrenc in Veliko Loko. V hiši izvrševala se je vedno gostilničarska obrt, pripravna je pa tudi za vsako drugo obrt. (1652—2)

Vzprejme se

poštna in brzojavna odpraviteljica

pri c. kr. poštne in brzojavnem uradu v Kamniku. Vstop prve dni decembra t. l. (1671—1)

Neka prva nemška tovarna kmetijsko-gospodarskih strojev

išče za tukajšnji kraj spretnega, izurjenega

potovalca.

Več se izve v tovarni strojev G. Tönnies-a v Ljubljani. (1654—1)

Razglas.

Posojilnica v Mariboru podeli za šolsko leto 1897/1898 iz ustanove rajnega gospoda Franca Rapoca visokošolcem

devet štipendij v znesku po 150 gld.

Pravico do teh štipendij imajo dijaki slovenske narodnosti, posebno iz mariborskega in šoštanjkega okraja, in tudi taki, ki se po dovršenih naukih pripravljajo za stroge skušnje v dosego doktorata.

Prošnje za štipendije, obložene s krstnimi listi, spričevali uboštva, spričevali o skušnjah in z indeksi, vložijo naj se pri „Posojilnici v Mariboru“ do 20. novembra t. l.

V prošnji naj se tudi omeni, vživa li prosilec že od drugod kako podporo in v katerem znesku. (1677)

V Mariboru, dne 1. novembra 1897.

Ravnateljstvo.

Z dnem 1. novembra t. l. prevzel sem od gospoda Ivana Mayer-ja

zalogo vrhniškega piva.

Zagotavljajoč najtočnejšo izvršitev vsacega naročila, prosim za ista v svoji pisarni

na Marijinem trgu št. 2.

Z velespoštovanjem

Fr. Seunig.

(1680)

IVAN KORDIK

(1660—1)

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice 10—14, priporoča svojo veliko zalogo

norimberškega in galanterijskega blaga. Zimskih čevljev, čevljev za telovadbo in gumi čevljev vse velikosti.

Velika izbér jedilnega orodja, žilo, nožev in vilic tudi s koščenimi in roženimi držali, tudi iz alpake in alpaka-srebra, priznana najboljši proizvodi.

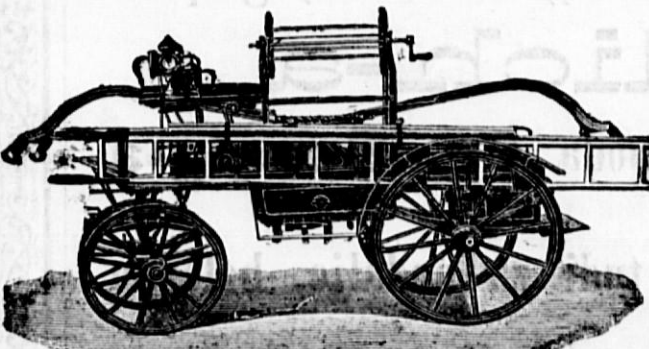
☛ Za Miklavža: velika izbér igrač. ☛

Prodaja na debelo: Potrebščine za črevljarje, sedlarje in tapetarje. Vsakovrstnega blaga za kramarje.

Kadilne potrebščine za trafikante.

☛ Zunanja naročila se takoj in točno izvršujejo. ☛

Cech **R. A. SMEKAL** Cech
Moravska Moravska
c. kr. priv. tovarna brizgalnic, cevij in kmetijskih strojev

priporoča
vsake vrste
brizgalnic in cevi
za
ognjegasna društva
ter
kmetijske stroje
po najnižji ceni
tudi na obroke.

Podružnica: R. A. Smekal v Zagrebu.

Slavna tvrška R. A. Smekal, podružnica Zagreb.

Vsa čast Vam! napravil sem dne 5. septembra t. l. vajo in sem povabil sosedna društva in naša bizgalna je dvema vodo dajala tako, da niti shajati nista mogli. V K. Vas bodem toplo priporočal, kar sem že jedenkrat storil. Sledi Vam tudi potrđilo in zahvala od odbora požarne brambe.

Koroška Bela (Gorenjsko), dne 13. septembra 1897.

(1600—5)

A. Potočnik m. p.

Razglas.

V konkurzno maso Ivana Rabuse iz Kostanjevice spadajoče špecijsko in manufakturno blago, katero se je povodom popisa in cenitve cenilo na 2059 gld. 92 kr., prodaja se vsled sklepa upniškega odbora po čez ponudbenim potom največ ponujajočemu.

Dotične ponudbe naj se dološijo najpozneje do

10. novembra 1897

podpisanemu upravniku mase.

Konkurzna masa ne prevzame nobene odgovornosti glede kakovosti ali količine, glede tega v konkurzno maso spadajočega blaga, niti glede slučajnih pomot v inventarju.

Dotični inventar si more upogledati vsak kupovalec pri upravniku mase.

Dotičnik, katerega ponudbo bode vzprejel odbor upnikov, mora najkasneje v treh dneh, ko se mu je prijavilo, da se je njegova ponudba vzprejela, kupnino vplačati v roke upravnika mase, kupljeno blago pa najdalje v osmih dneh po plačilu kupnine prevzeti. Vsak ponudnik ostane s svojo ponudbo v zavezi, dokler se mu o isti ne naznani sklep odbora upnikov.

V Kostanjevici, dne 2. novembra 1897.

Aleksander Hudovernik

c. kr. notar

upravnik mase.

(1690—1)

Na Najvišje povelje Njega c. in kr. apost. Veličanstva.

XIX. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrotorne namene avstro-ogerske države.

Ta denarna loterija — jedina v Avstriji zakonito dovoljena — ima 7278 dobitkov v gotovem denarju v skupnem znesku 341.684 kron.

Glavni dobitek:

160.000

kron.

Za izplačanje dobitkov jamčijo c. kr. loterijski dohodki.

Žrebanje bode nepreklicno dne 16. decembra 1897

Srečka velja 2 gld. a. v.

Srečke se dobivajo pri oddelku za drž. loterije na Dunaji, I., Riemergasse 7, v loto-kolekturah, tabačnih trafikah, pri davčnih poštah, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; načrte igranja dobé kupci srečk brezplačno.

S ečke se poštne prosto razpošiljajo.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov.

(1485—1)

Oddelek državnih loterij.

Sporočilo in zahvala.

Svojim velecečenjem p. n. gostom in častitim p. n. potovalcem dovoljujem si uljudno naznaniti, da zupustim 4. t. m. svojo tekom mnogih let obstoječo restavracijo v hotelu „pri Slonu“ v Ljubljani ter se tekom tega meseca preselim v svoj novi etablissement, v

Mayerjev
Café - Restaurant.

Za odlikujoče zaupanje, katero se je doslej izkazalo mojemu podjetju se najudaneje zahvaljujem ter prosim, da se mi izkaža tudi v bodoče isto zaupanje in ista pospeševalna podpora tudi pri novem podjetju. (1686)

Dan otvoritve sporočim še posebej.

Z vsem spoštovanjem

Juan Mayer.

Prednaznanilo.

Nova, dobro asortirana trgovina s suknom, manufakturnim, platnenim in modnim blagom se odpre te dni v nekdanji Ranth-ovi prodajalnici, na Marijinem trgu šte. 1.

(1692)

Poštna odpraviteljica

vzprejme se s 1. decembrom t. l. Plača je mesečno 22 gld., stanovanje v poštni sobi, kurjava in razsvetljava prosta. Bolj priletna ima prednost. Ponudbe na c. kr. poštni urad v Horjulu.

Matej Šušteršič
(1675—2) c. kr. poštar.

Prvega februarja

oddajam v Slomšekovih, prej Parnih ulicah št. 10

lepo stanovanje

v I. nastropji obstoječe iz (1652—2)

3 sob in veliko pritlikino.

Natančnejše poizvedbe istotam pri hišnem lastniku.

Vrt se odda v zakup.

Za čas od dne 25. januarja 1898 naprej se odda v zakup vrt, kateri se nahaja v varni legi in skorja sredi mesta pri hiši v Ljubljani, Gradišče št. 16.

Vrt je prostora, ima površine za šest vrst gredic, dalje dva zidana, s steklom krita gredičnjaka, zidan cvetličnjak in pa zidan rastlinjak, katera oba mejita na v sredi med njima se nahajajoče stanovanje za vrtnarja, obstoječe iz pritlične sobe in kuhinje, iz pristrešne sobe in pa iz podzemeljske kleti, namenjene za shrambo.

V slednji se nahajata dva ognjišča za cvetličnjak oziroma za rastlinjak. V rečenem vrtu se izvršuje vže dolgo vrsto let umetno in trgovinsko vrtnarstvo.

Zakupne ponudbe izročajo se naj lastniku Dr. Franu Munda, odvetniku v Ljubljani. (1183—25)

Notarski kandidat

sposoben za substitucijo, oziroma zanesljiv, v vseh notarskih opravilih izvežban

notarski uradnik

se vzprejme takoj. Plača po dogovoru.
Ponudbe notarju A. Rudesch u v Radovljici. (1678—2)

Nagrobne vence

v največji izberi in po najnižjih cenah

trakove k vencem

z ali brez napisov v vseh barvah

(98—83)

priporoča

Karol Recknagel.

Zahvala.

Prijetna dolžnost mi je, izreči (1687—1)

banki „Slaviji“

najtoplejšo zahvalo za točno in jako kulantno izplačilo odškodnine 807 gld., katere zahtevati niti pravice nisem imel. Priporočam torej ta jedini slovanski zavarovalni zavod slavnemu občinstvu v slovenskem.

Pavel Turk, trgovec in posestnik v Dragi.

Na Starem trgu šte. 5

(poleg Glavnega trga)

se odda takoj (1619—4)

velik lokal
za prodajalnico in skladišče.

RONCEGNO

najmočnejša naravna arsen in železo sodr-
žujoča mineralna voda

priporočevana od prvih medicinskih avtoritet pri:
anemiji, klorosi, poltnih, živčnih in ženskih
bolezni, malariji itd. (1263—10)

Pitno zdravljenje uporablja se skozi celo leto.
Zaloga v vseh trgovinah z mineralno vodo in lekarnah.

Naznanilo.

Ker odprem tekom bodočega meseca svoje novo podjetje, kavarno in restavrant v Filipovem dvoru v Špitalskih ulicah šte. 9, kjer mi razmerje prostorov ne prepušča dalje voditi

zalogo vrhniškega piva

sem isto oddal z dnem 1. novembra t. l. gospodu

Fr. Seunig-u.

Izrekajoč svojim velečastitim p. n. gostom in odjemalcem najsrčnejšo zahvalo, jim priporočam svojega naslednika v restavrantu „Pri slonu“, gospoda

Gabrijela Fröhlich-a

kakor tudi naslednika v zalogi vrhniškega piva, gospoda Fr. Seunig-a najtopleje.

Proseč za velecenjeno zaupanje p. n. občinstva tudi za nadalje, beležim

(1681)

z velespoštovanjem

Ivan Mayer.